

SPRAWOZDANIE

z realizacji

*„Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim
na lata 2017 - 2020”*

przez

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
w Ostrowcu Świętokrzyskim**

za 2020 rok

Sprawozdanie z realizacji „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2017 – 2020” przyjętego Uchwałą Nr XLV/272/2017 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 29 sierpnia 2017 r.

1. Analiza zbiorcza danych z Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego za lata 2018 - 2020.

W związku z realizacją „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2017 – 2020” przyjętego Uchwałą Nr XLV/272/2017 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 29 sierpnia 2017 r., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św. przedstawia opis działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie opracowany na podstawie zebranych danych w 2020 roku.

Zgodnie z celem głównym Programu w brzmieniu: „Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i jego negatywnych skutków na terenie Powiatu Ostrowieckiego w obszarze profilaktyki i edukacji społeczności lokalnej Powiatu Ostrowieckiego oraz celem szczegółowym polegającym na prowadzeniu działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mających na celu pogłębienie wiedzy i świadomości społeczności lokalnej Powiatu Ostrowieckiego na temat przemocy w rodzinie została przeprowadzona diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie. Rzeczona diagnoza została przygotowana na podstawie danych otrzymanych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kunowie, Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej w: Bodzechowie, Waśniowie, Bałtowie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Ćmielowie, oraz Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św. Z dokonanej analizy wynika, że w 2020 roku na terenie Powiatu Ostrowieckiego odnotowano **339 osób**, którym została udzielona pomoc z powodu wystąpienia przemocy w rodzinie. W stosunku do lat poprzednich liczba tych osób nieznacznie bo o **1 osobę** – wzrosła. Główną przyczyną występowania przemocy w rodzinie w 2020 roku było, podobnie jak w latach 2018 – 2019, nadużywanie alkoholu przez jednego z małżonków, częściej mężczyzn.

W 2018 roku na skutek podjętych interwencji funkcjonariuszy publicznych: pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji oraz pielęgniarek liczba uruchomionych procedur „*Niebieskie Karty*” wyniosła **263**, w 2019 roku liczba wspomnianych kart zmalała do liczby **237**, a w roku sprawozdawczym 2020 - osiągnęła wartość **206**. W 2018 roku zamknięto **86**, w 2019 roku **116**, natomiast w roku sprawozdawczym **149** procedur „*Niebieskie Karty*”. Można

zauważyć, że podjęte działania zachowawcze przynoszą efekty i skutkują tendencją spadkową stosowania przemocy w rodzinie. Zakończonych **116** postępowań „*Niebieskie Karty*” wskazuje na podnoszenie świadomości w społeczeństwie w omawianym zakresie. Największa liczba osób, którym została udzielona pomoc z powodu wystąpienia przemocy w rodzinie mieszka na terenie gminy Ostrowiec Św.

W latach 2018 - 2019 cztery, a w 2020 roku pięć gmin z pośród sześciu z terenu Powiatu Ostrowieckiego kierowało swoich podopiecznych na konsultacje psychologiczne, do terapeuty ds. uzależnień oraz porady prawnika. W 2018 r. z wyżej wymienionego wsparcia skorzystało **670**, w 2019 roku – **529** osób, natomiast w 2020 roku **639** osób. Z analizy wynika, że w każdym roku z tej formy wsparcia korzysta coraz więcej osób.

Spośród wszystkich Zespołów Interdyscyplinarnych gmin Powiatu Ostrowieckiego, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski podejmuje najwięcej działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Analizując zgromadzone dane za lata 2018 - 2020 pochodzące ze wszystkich jednostek pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego można zauważyć, że w okresie sprawozdawczym żadna osoba z terenu powiatu nie wymagała specjalistycznego wsparcia w formie pobytu w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że ostatnim roku okresu sprawozdawczego 2 osoby z terenu Gminy Kunów otrzymały schronienie w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia, w którym skorzystały z pomocy specjalistów z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych zostało zakwalifikowanych 217 osób. Analizując wszystkie zestawienia przedstawione w niniejszym sprawozdaniu należy pamiętać, że praca we wszystkich instytucjach pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w roku sprawozdawczym – 2020 upływała w trudnych warunkach z powodu panującej w kraju pandemii COVID-19, wywoływanej przez wirusa SARS – CoV-2. W Polsce w miesiącu marcu 2020 r. został ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego, a od dnia 20 marca 2020 roku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii. Wprowadzono nowe zasady bezpieczeństwa, które znacznie ograniczały codzienne funkcjonowanie, a w obliczu zagrożenia i dynamicznego wzrostu zachorowań zostały wprowadzone obostrzenia, które przede wszystkim blokowały swobodne przemieszczanie się oraz bezpośredni kontakt.

Szczegółowe dane diagnostyczne za lata 2018 – 2020 przedstawiają poniższe tabele nr 1 i 2.

Tabela nr 1. Zestawienie zbiorcze danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego za lata 2018 - 2020.

Lp.	Informacje nt. przemocy w rodzinie	Dane za rok	Gmina z terenu Powiatu Ostrowieckiego					
			Ostrowiec	Bodzechów	Bałtów	Kunów	Ćmielów	Waśniów
1.	Liczba osób, którym została udzielona pomoc z powodu wystąpienia przemocy w rodzinie, w tym stosowanej pod wpływem środków psychoaktywnych, z tego: - alkohol - narkotyki - inne jakie? nieporozumienia rodzinne	2018	167	22	10	68	37	73
			90	16	7	0	37	71
			1	0	0	0	0	2
			0	6	0	0	0	0
		2019	147	27	19	72	42	31
			99	22	5	0	42	26
			1	0	0	0	0	0
			0	5	0	0	0	5
		2020	139	73	7	68	71	44
			104	53	5	68	71	14
			1	0	2	0	0	0
			34	20	0	0	0	30
2.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta” z wyszczególnieniem przedstawiciela jednostki sporządzającej NK ogółem (w tym zakończonych)	2018	167, zak. 63	33, zak. 19	11	26	14	12, zak.4
		2019	147, zak. 89	34, zak. 22	5	33	9	9, zak.5
		2020	139, zak.99	7, zak.17*	9, zak.8	23	17, zak.15	11, zak.10
3.	Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego z wyszczególnieniem jego rodzaju	2018	619 psycholog	19 psycholog	0	0	3 psycholog	29 (20/9) psycholog terapeuta uzależnień
		2019	481 psycholog	29 psycholog	0	0	4 psycholog	15 (12/3) psycholog terapeuta uzależnień
		2020	470 (398/78) psycholog dla dorosłych dla dzieci	8 psycholog	0	13 (8/5) psycholog prawnik	124 indywidualne konsultacje	24(16/35) psycholog, prawnik terapeuta uzależnień

4.	Liczba przypadków wymagających zapewnienia osobom potrzebującym wsparcia lub korzystających z „OIK” (rodzaj wymaganej pomocy).	2018	0	0	0	0	0	0
		2019	0	0	0	0	0	0
		2020	0	0	0	0	0	0
5.	Liczba osób: a) kwalifikujących się do uczestnictwa, b) korzystających z oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, – czy na terenie gminy są obecnie prowadzone w/w działania i ile osób w nich uczestniczy; – ewentualne problemy w zakresie podejmowania i prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych	2018	167 każdy sprawca przemocy	2	0	0	0	0
		2019	147 każdy sprawca przemocy	0	0	0	0	0
		2020	139 każdy sprawca przemocy	0	7	0	71	0
6.	Liczba osób, którym należało zapewnić schronienie w <i>specjalistycznym ośrodku</i> wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie „SOW”	2018	0	0	0	0	0	0
		2019	0	0	0	0	0	0
		2020	0	0	0	2	0	0
7.	Ilość przeprowadzonych szkoleń, działań profilaktyczno – edukacyjnych itp., w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy	2018	7	3	0	1	0	1
		2019	4	2	0	1	0	1
		2020	3	2	0	1	4	1
8.	Ilość zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa skierowanych na Policję lub do Prokuratury przez Zespół Interdyscyplinarny	2018	96	1	0	0	0	3
		2019	96	0	2	0	0	1
		2020	34	0	0	0	0	2

Źródło: dane uzyskane z Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

* liczba zakończonych procedur podana łącznie z procedurami uruchomionymi w latach poprzednich.

Tabela nr 2. Zestawienie form i efektów udzielonego wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Ostrowieckiego w latach 2018 - 2020.

Lp.	Gmina z terenu Powiatu Ostrowieckiego	Dane za rok	Informacje w zakresie tematu przemocy w rodzinie		
			Formy udzielanego wsparcia w gminach	Efekty udzielonego wsparcia w gminach	Inne rozeznane w gminie działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które należy zawrzeć w powiatowym programie.
1.	Ostrowiec	2018	<ul style="list-style-type: none"> – poradnictwo psychologiczne dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych; – wsparcie pracownika socjalnego MOPS; wsparcie dzielnicowego KPP, – reagowanie w sposób czynny na aktualne potrzeby rodziny, w której występuje przemoc. 	<ul style="list-style-type: none"> – zmiana funkcjonowania osobistego i społecznego rodziny lub poszczególnych jej członków 	<ul style="list-style-type: none"> a) zastosowanie programów korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy, b) prowadzenie długofalowych terapii dla sprawców przemocy, c) realizacja programów terapeutycznych, grup wsparcia, prowadzenie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodków interwencji kryzysowej i innych placówek świadczących pomoc specjalistyczną dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
		2019			
		2020			
2.	Bodzechów	2018	<ul style="list-style-type: none"> – monitorowanie sytuacji w rodzinie m.in. wizyty kontrolne, – motywowanie sprawców przemocy nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, – objęcie rodzin pomocą z tut. Ośrodka zgodnie z u.p.s. – poradnictwo specjalistyczne – pomoc asystenta rodziny, – specjalistyczne szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, – wsparcie socjoterapeutyczne w 7 świetlicach środowiskowych 	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie, – wsparcie emocjonalne, – zwiększenie wiedzy na temat przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy, 	<ul style="list-style-type: none"> a) umieszczanie w gablotach informacyjnych na terenie gminy Bodzechów informacji dot. zjawiska przemocy domowej, b) rozpowszechnianie ulotek o w/w tematyce, c) umieszczanie informacji na stronie internetowej OPS, d) realizacja w szkołach programów profilaktycznych w których jednym z głównych zagadnień jest przemoc i agresja, dodatkowo wsparcie psychologa, e) prowadzenie na terenie gminy Bodzechów 7 świetlic środowiskowych w których prowadzone są różnorodne zajęcia dla dzieci, spotkania z psychologiem, prawnikiem, f) organizowanie festynów rodzinnych promujących zdrowy styl życia bez nałogów i przemocy, g) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób zagrożonych przemocą domową, wsparcie psychologa.
		2019			
		2020			

3.	Bałtów	2018	Brak	Brak	Brak
		2019			
		2020			
4.	Kunów	2018	- praca socjalna, - pomoc prawna, - wsparcie psychologiczne.	5 osób poddało się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu	Brak
		2019		4 osoby poddały się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu	
		2020		1 osoba poddała się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu	
5.	Ćmielów	2018	- pomoc finansowa, - wsparcie psychologa, - praca socjalna, poradnictwo, - materiały edukacyjne, - poradniki dot. przemocy, - wsparcie asystenta rodziny.	- zaspokojone podstawowe potrzeby, - wzmocnienie psychologiczne, - poprawa funkcjonowania członków rodziny w tym małoletnich dzieci.	Na terenie gminy Ćmielów pracownicy socjalni podczas odwiedzin rozdawali ulotki, materiały profilaktyczne, gadzety w postaci długopisów, odblasków.
		2019			
		2020			
6.	Waśniów	2018	- wsparcie psychologa, - wsparcie socjalne, - wsparcie terapeuty ds. uzależnień , - pomoc prawna.	- zabezpieczenie poczucia bezpieczeństwa oraz sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych przez osoby pokrzywdzone, - wypracowanie zachowań asertywnych, - podwyższenie samooceny i poczucia własnej wartości, - poprawienie jakości życia, określenie celów życiowych i możliwości ich realizacji, - podejmowanie abstynencji alkoholowej przez osoby uzależnione, - uzyskanie pomocy prawnej przez osoby doznające przemocy	Brak
		2019			
		2020			

Źródło: dane uzyskane z Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

W związku z trudną sytuacją w kraju związaną z pandemią COVID-19 udzielono znacznie więcej niż w latach ubiegłych konsultacji telefonicznych. Pomimo utrudnień w realizacji zadań prewencyjnych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim zrealizowało część spośród zadań przewidzianych w Programie. Przeprowadzone zostały przede wszystkim działania edukacyjne i poradnictwo. Pomoc adresowano do szerokiej grupy zainteresowanych osób, w tym przede wszystkim do dzieci i młodzieży oraz osób stosujących i doznających przemocy w rodzinie, w tym osób starszych i niepełnosprawnych. Podejmowano działania profilaktyczne we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, Ośrodkami Pomocy Społecznej - Powiatu Ostrowieckiego, Kuratorami Sądu Rejonowego w Ostrowcu Świętokrzyskim, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim, Punktem Interwencji Kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim, a także z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, prowadzono inicjatywy, które przedstawiono i opisano w niniejszym sprawozdaniu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim świadczyło na rzecz mieszkańców Powiatu Ostrowieckiego specjalistyczne wsparcie między innymi w postaci pomocy psychologicznej, pedagogicznej, poradnictwa prawnego, socjalnego, rodzinnego i zawodowego. Podsumowanie realizowanych w ramach programu działań umożliwi podjęcie analiz i refleksji oraz zaplanowanie kolejnych inicjatyw na najbliższe lata.

2. Informacje dotyczące osób dotkniętych przemocą domową.

Dane Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim wskazują, iż wśród osób co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą największą grupę stanowiły kobiety – 148 w tym osób do 65 roku życia 140, a od 66 roku życia 8. Mężczyzn odnotowano 11 w tym osób do 65 roku życia 10, a po 66 roku życia – 1 osobę. Natomiast wśród nieletnich podejrzenie o stosowanie przemocy domowej wystąpiło w przypadku 88 osób, w tym dziewcząt 48, a chłopców 40. Powyższe dane przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Dane liczbowe osób podejrzanych o dotknięcie przemocą w rodzinie w 2020 r.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie					
Kobiety		Mężczyźni		Młodzież	
148		11		88	
do 65 r. ż	po 66 r. ż	do 65 r. ż	po 66 r. ż	dziewczęta	chłopcy
140	8	11	1	48	40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim

Występowanie aktów przemocy często idzie w parze z nadużywaniem alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych, np. narkotyków. Używki stają się coraz częściej powodem zachowań agresywnych. Poniższa tabela zawiera informacje o liczbie kobiet, mężczyzn oraz nieletnich, podejrzanych o stosowanie przemocy będących pod wpływem alkoholu.

Tabela 4. Dane liczbowe osób wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w 2020 r.

Osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie będące pod wpływem alkoholu		
<i>Kobiety</i>	<i>Mężczyźni</i>	<i>Nieletni</i>
3	83	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim

W 2020 r. o stosowanie przemocy domowej pod wpływem alkoholu podejrzewano 86 osób, w tym 83 mężczyzn i 3 kobiety. Nieletnich nie odnotowano. Dane te jednoznacznie wskazują na znaczącą przewagę mężczyzn nad kobietami w kwestii stosowania przemocy wobec innych będąc w stanie nietrzeźwości.

3. Procedura „Niebieskie Karty”.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie i jest realizowana przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Poniższa tabela przedstawia dane, udostępnione przez Komendę Powiatową Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, dotyczące przypadków wszczynania procedury „Niebieskie Karty” w 2020 r.

Tabela 5. Dane liczbowe dot. sporządzonych w 2020 roku Niebieskich Kart w podziale na miejsce zamieszkania

Miejsce zamieszkania	
Miasto	111
Wieś	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim

Analiza danych zawartych w powyższej tabeli wskazuje, iż w 2020 r. wszczynano najczęściej procedurę „Niebieskie Karty” na obszarze miejskim i wszczęto ją 111 razy. Na obszarze wiejskim przypadków takich odnotowano 48.

Szczegółowy wykaz informacji oraz działań przeprowadzanych w latach 2018 – 2020 przez Komendę Powiatową Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim przedstawia tabela nr 6.

Tabela nr 6. Działania wobec przemocy w rodzinie przeprowadzone przez Komendę Powiatową Policji w Ostrowcu Św. w latach 2018 – 2020

L.p.	Informacje dot. przemocy w rodzinie	dane za rok		
		2018	2019	2020
1.	Liczba interwencji domowych dotyczących przemocy domowej	233	190	159
2.	Liczba osób pokrzywdzonych, w tym:	408	297	247
	- liczba kobiet :	203	174	148
	- liczba mężczyzn :	21	12	11
	- liczba nietletnich :	184	111	88
3.	Liczba sprawców przemocy, w tym:	233	190	159
	- liczba sprawców pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych	88	99	86
4.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieska Karta” ogółem:	233	190	159
	- w tym zakończonych	* 260	174	149
5.	Przeprowadzone szkolenia, działania profilaktyczno – edukacyjne itp., w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4	3	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim

* liczba zakończonych procedur podana łącznie z procedurami uruchomionymi w latach poprzednich.

Analiza danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji wskazuje na spadek liczby interwencji Policji w 2020 r., podczas których wszczynano procedurę „Niebieskie Karty”, a tym samym liczby osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej. Sytuacja ta może być spowodowana efektywnością oddziaływań i skutecznością profilaktyki podejmowanej przez odpowiednie służby, m.in. KPP, PCPR, OPS-y zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Na podstawie pisma Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św. znak: E-ZPS-517/12/21 z dnia 23 lutego 2021 roku tutejsze Centrum otrzymało informacje odnośnie form udzielanego wsparcia w latach 2018 – 2020. Funkcjonariusze Policji brali udział w każdym Zespole Interdyscyplinarnym, jak i grupie roboczej powołanej przez ten Zespół. W rodzinach „przemocowych”, gdzie są dzieci, w grupach roboczych dodatkowo uczestniczyły policjantki z Zespołu Profilaktyki Społecznej. Dzielnicy udzielali porad, w tym porad dla ofiar przestępstw, w punktach przyjęć znajdujących się na terenie ich rejonów służbowych. Na stronie internetowej Komendy Powiatowej Policji zamieszczona została informacja o dostępie do instytucji pomocowych, które realizują zadania przeciwdziałania przemocy domowej. Ponadto 93 funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji podczas 3 szkoleń wewnętrznych zostało zapoznanych z przedmiotową tematyką w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W 2020 roku z uwagi na stan epidemii wirusa Sars-Cov-19 pracownicy Komendy Powiatowej Policji nie prowadzili zajęć edukacyjnych w omawianej tematyce w placówkach oświatowych.

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonariuszy Policji, pracowników służby zdrowia oraz oświaty, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. W związku z powyższym dane dotyczące tych procedur uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim różnią się od danych liczbowych wykazywanych przez Gminne Zespoły Interdyscyplinarne.

4. Profilaktyka i edukacja dzieci, młodzieży, dorosłych i rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim corocznie podejmowało działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w postaci organizacji konferencji lub seminariów oraz pikników tematycznych dla osób zamieszkujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego. Ze względu na szczególny pod względem panującej pandemii, ubiegły rok, powyższe zadanie nie zostało w całości wykonane, ze względu na brak możliwości organizowania spotkań osób w dużych grupach związany z ustawowym zakazem zgromadzeń.

W obszarach dotyczących prowadzenia działań profilaktycznych tj.: edukacji społeczności lokalnej oraz współpracy służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych

usług na terenie Powiatu Ostrowieckiego oraz kierunku działań: „zwiększenie szkoleń na rzecz grup zawodowych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie” - w minionym 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim zorganizowało dwanaście *video-konferencji* pod nazwą: „*Psychologiczne konsekwencje pandemii w aspekcie problematyki przemocy w rodzinie. Diagnoza, interwencja, pomoc, profilaktyka*”.

Celem szkoleń było dostarczenie pracownikom niezbędnej wiedzy, narzędzi psychologicznych oraz wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji podopiecznych stykających się z przemocą, wywołaną: lękiem, separacją, zakażeniem lub zdarzeniami związanymi ze śmiercią w rodzinie.

Rzeczony *video-konferencje* zostały przeprowadzone przez Pana Krzysztofa Koronę – psychologa, psychoterapeutę, seksuologa, eksperta sądowego i uczestniczyło w nim **51** osób.

Ze wskazanej formy szkoleniowej skorzystali przedstawiciele następujących instytucji:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św.,
- Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Nasz Dom ” w Ostrowcu Św.,
- Niepublicznych Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Nr 1, Nr 2 i Nr 3 w Małachowie,
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowcu Św., ul. Focha 5,
- ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego;
- warsztatów terapii zajęciowej funkcjonujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego.

Na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przeznaczono środki finansowe w wysokości 3 600,00 zł.

5. Ochrona oraz wsparcie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2020 r. otoczyło specjalistycznym wsparciem i opieką osoby zarówno stosujące jak i doświadczające przemocy. Udzielano wielopłaszczyznowej pomocy osobom doznającym przemocy. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim wysyłało pisma i materiały informacyjne do miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej o prowadzonej działalności pomocowej, w tym o poradnictwie psychologicznym i prawnym, socjalnym, rodzinnym i zawodowym. Pracownik przedstawił osobiście zakres powyższej pomocy, docierając do przedstawicieli instytucji pomocy społecznej – miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, świetlic środowiskowych, sądu, kuratorów sądowych, policji, poradni psychologiczno – pedagogicznych,

ośrodków zdrowia, szkół, przedszkoli oraz ośrodków kulturalno - oświatowych. Pozwoliło to na podniesienie efektywności prowadzonych działań pomocowych i możliwość udzielenia wsparcia szerokiemu gronu osób potrzebujących. Panująca w naszym kraju sytuacja pandemii COVID-19 spowodowała, iż duża część spotkań doradczych prowadzonych przez pracowników tutejszego Centrum realizowana była poprzez kontakt telefoniczny. W roku 2020 w ramach działań doradczych na terenie Powiatu Ostrowieckiego, poza Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, specjalistycznej pomocy dzieciom i młodzieży oraz dorosłym udzieliły współpracujące z Centrum jednostki między innymi; ośrodki pomocy społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ostrowcu Świętokrzyskim, Punkt Interwencji Kryzysowej przy ul. Furmańskiej 5 w Ostrowcu Świętokrzyskim. Otoczenie opieką psychologiczną i terapeutyczną osób uwikłanych w przemoc stanowiło w 2020 r. jedną z głównych form pomocy, adresowaną w pierwszej kolejności do osób pozostających w trudnej sytuacji życiowej związanej z przemocą w rodzinie, przeżywanym kryzysem emocjonalnym, osobowościowym, a także trudnościami w relacjach domowych.

- 1) W odniesieniu do działań polegających na zapewnieniu specjalistycznego poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie tutejsze Centrum udzieliło pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne). Liczba osób objętych pomocą:
 - ✓ psychologiczną – 12 osób (38 porad),
 - ✓ terapeutyczną – 12 osób (29 porad).
- 2) W ramach zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie Powiatu Ostrowieckiego umieszczono łącznie 8 dzieci w tym:
 - 5 w rodzinnej pieczy zastępczej;
 - 3 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
- 3) W 2020 roku współpracowano ze służbami i przedstawicielami podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie tj.: z Komendą Powiatową Policji w Ostrowcu Św. oraz Gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonującymi na terenie Powiatu Ostrowieckiego. Pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim uczestniczył w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonujących na terenie Gmin tj.: Ostrowiec Świętokrzyski (3 - posiedzenia), Gmina Kunów (5 - posiedzeń), gmina Bodzechów (2 - posiedzenia).

W roku sprawozdawczym w jednym przypadku w sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie została wszczęta przez pracownika tut. Centrum procedura „Niebieskie Karty”.

- 4) W zakresie działań mających na celu poprawę jakości systemu działań profilaktycznych w obszarze ochrony i pomocy świadczonej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie Powiatu Ostrowieckiego oraz zgodnie z celem szczegółowym dot. rozwoju infrastruktury instytucji, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie Powiatu Ostrowieckiego oraz wypracowaniem zasad współpracy w 2020 r. została rozszerzona oferta placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

W 2020 roku w ramach projektu „Razem różnie!” realizowanego na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014 – 2020 Europejski Fundusz Społeczny. Oś priorytetowa RPSW.09.00.00. - Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Działanie RPSW.09.02.00 - Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych Poddziałanie RPSW.09.02.01 - Rozwój wysokiej jakości usług funkcjonował **Punkt Interwencji Kryzysowej**, z siedzibą w Zakładzie Doskonalenia Zawodowego przy ul. Furmańskiej 5 w Ostrowcu Świętokrzyskim. Wskazany punkt oferował: poradnictwo psychologiczne i prawne, pracę z osobami doznającymi przemocy domowej, terapię dla osób uzależnionych, terapię dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz konsultacje z pracownikiem socjalnym. Informacje dot. zasad funkcjonowania **PIK** zostały upowszechnione na stronie internetowej tut. Centrum. W związku z ogłoszoną sytuacją pandemiczną w kraju, w okresie od dnia 14 kwietnia 2020 r. do dnia 9 czerwca 2020 r. Punkt świadczył pomoc w postaci konsultacji telefonicznych.

W roku 2020 ze wsparcia specjalistów zatrudnionych w **Punkcie Interwencji Kryzysowej** prowadzonym przez tut. Centrum skorzystało **21** osób.

6. Zapewnienie noclegu ofiarom przemocy czy osobom będącym w innej sytuacji kryzysowej.

Powiat Ostrowiecki w 2020 r. na mocy porozumienia zawartego w dniu 02 czerwca 2020 r. przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim podjął współpracę z Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej w Gorzycach zapewniając osobom z terenu Powiatu Ostrowieckiego uwikłanym w przemoc domową, znajdującym się w nagłym lub przewlekłym kryzysie psychicznym bezpieczne schronienie w postaci *hostelu* oraz specjalistycznej pomocy.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzycach (SOW) jest placówką działającą całodobowo. Swoje zadania realizuje w oparciu o Rozporządzenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 r. *w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych* (Dz. U. z 2006 r. Nr 127. poz. 890) oraz zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t. j. Dz. U. z 2020 roku poz. 218 z póź. zm.).

SOW w Gorzycach:

- zapewnia osobom doznającym przemocy w rodzinie bezpłatne schronienie bez względu na dochód na okres trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w uzasadnionych przypadkach;
- zapewnia osobie doznającej przemocy ochronę przed osobą stosującą przemoc w rodzinie;
- udziela w ramach interwencji kryzysowej wsparcia i natychmiastowej pomocy psychologicznej, prawnej, pedagogicznej, socjalnej;
- dokonuje rozpoznania sytuacji osoby doznającej przemocy w rodzinie, opracowuje plan pomocy wskazanej osobie i jej najbliższym.

W zakresie potrzeb bytowych zapewnia:

- całodobowy okres pobytu, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej;
- pomieszczenie do spania, łazienkę – odpowiednio jedno pomieszczenie na pięć osób, wspólne pomieszczenie do pobytu dziennego (świetlica), wspólną kuchnię oraz pralnię z suszarnią;
- miejsce do nauki, wypoczynku i zabawy dzieci;
- częściowe zaopatrzenie na środki higieny osobistej, środki czystości oraz wspomagamy wyżywienie.

Działalność terapeutyczno – wspomagająca Ośrodka (SOW) w Gorzycach:

- prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy
- prowadzenie grupy wsparcia
- prowadzenie grup terapeutycznych dla osób przebywających w Ośrodku . Równolegle prowadzone są trzy grupy terapeutyczne tj. Terapia dorosłych obejmująca psychoedukację, terapia rodzin ukierunkowana na kształtowanie poprawnych relacji i więzi między matką a dzieckiem oraz terapia dzieci mająca na celu stabilizację ich stanu emocjonalnego.

- udzielanie konsultacji wychowawczych
- udzielanie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego
- opracowanie diagnozy rodziny oraz diagnozy sytuacji dziecka
- udzielenie wsparcia w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie
- prowadzenie zajęć kompensacyjno – wyrównawczych dla dzieci z trudnościami szkolnymi

Ośrodek dysponuje:

- ✓ 30 miejscami noclegowymi: w tym mieści się 10 odrębnych aneksów mieszkalnych, składających się z kuchni, pokoju, łazienki, przedpokoju
- ✓ pralnię połączoną z suszarnią wyposażoną w pralki automatyczne
- ✓ wspólnym aneksem kuchennym wyposażonym w sprzęty kuchenne
- ✓ pomieszczeniem do nauki wyposażonym w komputer
- ✓ salą audiowizualną wyposażoną w telewizor i DVD
- ✓ salą zabaw dla dzieci wyposażoną w zabawki i gry edukacyjne
- ✓ świetlicą wyposażoną w telewizor, zabawki, sofy, stoliki
- ✓ gabinet terapii grupowej
- ✓ gabinet rozmów indywidualnych

W Ośrodku ofiara przemocy w rodzinie może skorzystać z różnorodnych form pomocy:

- psychologicznej;
- prawnej;
- pedagogicznej;
- terapeutycznej;
- socjalnej.

Dodatkowo działania ośrodka rozszerzone są o:

- monitoring funkcjonowania osób po opuszczeniu placówki w miejscu zamieszkania
- udzielanie informacji, porad oraz pomocy interwencyjnej – telefonicznie i stacjonarnie

Udzielana w specjalistycznym ośrodku wsparcia pomoc jest: bezpłatna, anonimowa i całodobowa (hostelowa). Działalność ośrodka obejmuje mieszkańców z terenu województwa podkarpackiego, jednak w wyjątkowych sytuacjach do placówki przyjmowane są osoby także z innych województw. Osoba doznająca przemocy może się zgłosić bez skierowania. Przyjęcie na pobyt w Ośrodku następuje na podstawie opisu sytuacji kryzysowej i za zgodą dyrektora. Pobyt w SOW jest dobrowolny, a mieszkańców obowiązują zasady i normy przyjęte w Ośrodku, określone w jego regulaminie funkcjonowania.

Jak wynika z danych uzyskanych od Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Ostrowieckiego – Gminy Kunów, z pomocy w 2020 r. skorzystały 2 osoby doświadczające przemocy domowej.

Zawarte przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim Porozumienie o współpracy ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej w Gorzycach zapewnia osobom z terenu Powiatu Ostrowieckiego specjalistyczne wsparcie w przezwyciężaniu kryzysu w rodzinie i obowiązuje również w bieżącym - 2021 roku.

7. Poradnictwo prawne.

Poradnictwo prawne stanowiło kolejną, po poradnictwie psychologicznym, wiodącą formę wsparcia świadczonego bezpłatnie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim. Skierowane było przede wszystkim do osób doświadczających przemocy w rodzinie. Dotyczyło ono głównie poradnictwa oraz przygotowywania stosownej dokumentacji, w tym między innymi:

- występowania przemocy w rodzinie,
- obowiązku alimentacyjnego,
- ustanowienia kuratora dla osoby niepełnosprawnej,
- ustanowienia pełnomocnika z urzędu – przesłanki umożliwiające wyznaczenie,
- z zakresu prawa karnego wykonawczego,
- z zakresu prawa administracyjnego,
- uzyskania prawa do mieszkania socjalnego,
- uregulowania kontaktów z dzieckiem oraz podstaw prawnych do ograniczania tych kontaktów.
- odbywania kary w systemie dozoru elektronicznego,
- przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności.
- przeprowadzenie procedury wymeldowania z lokalu mieszkalnego,

W roku 2020 w Punkcie **Interwencji Kryzysowej** prowadzonym przez tut. Centrum udzielono **50-ciu** porad prawnych.

8. Osiągnięte cele:

Cel 1: Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań: Pogłębienie wiedzy i świadomości społeczności lokalnej Powiatu Ostrowieckiego na temat przemocy w rodzinie.

- Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Ostrowieckiego;
- Aktywne włączanie się Powiatu Ostrowieckiego w ogólnopolskie oraz regionalne kampanie na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie;

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunki działań: Rozwój infrastruktury instytucji, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie na terenie Powiatu Ostrowieckiego oraz wypracowanie zasad współpracy.

Działania:

- rozszerzenie, w miarę potrzeb występujących na terenie Powiatu Ostrowieckiego, oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie - Punkt Interwencji Kryzysowej

Kierunki działań: Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz rozszerzenie oferty działań pomocowych.

Działania:

- zapewnianie specjalistycznego poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- objęcie specjalistycznym wsparciem dzieci z rodzin zagrożonych / dotkniętych przemocą w rodzinie;

Kierunki działań: Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Działania:

- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

Obszar:

oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie na terenie Powiatu Ostrowieckiego;

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działań: Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje, podmioty oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Powiatu Ostrowieckiego, a także wypracowanie zasad współpracy między nimi.

Cel 4: Usprawnienie współpracy pomiędzy instytucjami współdziałającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań: Uruchomienie procedur i działań dotyczących współpracy pomiędzy instytucjami zobligowanymi ustawowo do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

- Wypracowanie procedur i koordynacja działań dotyczących współpracy pomiędzy instytucjami zobligowanymi przepisami prawa do wykonywania działań interwencyjnych oraz udzielania wsparcia osobom dotkniętym przemocą.
- Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Ostrowieckim oraz analizowanie form i efektów udzielanego wsparcia.

Kierunki działań: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

- Realizacja szkoleń na rzecz grup zawodowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Organizowanie np. lokalnych konferencji, seminariów, warsztatów dotyczących problematyki przemocy w rodzinie.

Rezultaty

1. Stały monitoring zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Ostrowieckiego.
2. Upowszechnienie informacji o zjawisku przemocy w rodzinie wśród szerszej społeczności.
3. Wzrost świadomości społecznej dotyczącej przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania stosownego wsparcia oraz zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

4. Pogłębienie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej negatywnych skutków społeczności lokalnej.
5. Kompleksowe wsparcie osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
6. Wzrost kompetencji i umiejętności przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Ścisła współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi.

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Ostrowcu Świętokrzyskim

mgr Barbara Cudzik